

17 e trefaldighet

Psalmer: 243, Psaltarpsalm 92, 242, L206, L211

Texter: Pred 5:9-16, 1 Tim 6:6-11, Luk 12:13-21

Nåd vare med er och frid från Gud vår Fader och Herren Jesus Kristus. Amen.

Luk 12:13-21

13 Någon i folkmassan sade till honom: "Mästare! Säg till min bror att han ska dela arvet med mig." 14 Jesus sade till honom: "Människa, vem har satt mig till skiljedomare mellan er?" 15 Sedan sade han till dem: "Se till att ni aktar er för all slags girighet, för livet handlar inte om att ha överflöd på ägodelar."

16 Och han berättade en liknelse för dem: "En rik mans åkrar hade gett god skörd. 17 Han frågade sig själv: Vad ska jag göra? Jag har ingen plats för mina skördar. 18 Så här ska jag göra, tänkte han: Jag river mina lador och bygger större, och där samlar jag all min säd och allt mitt goda. 19 Sedan ska jag säga till mig själv: Kära själ, du har samlat mycket gott för många år. Ta det nu lugnt. Ät, drick och var glad.

20 Men Gud sade till honom: Din dåre! I natt ska din själ avkrävas dig. Vem ska då få det du har samlat? 21 Så går det för den som samlar skatter åt sig själv men inte är rik inför Gud."

Låt oss be!

Käre Jesus, hjälp oss att ta till oss och minns den andliga sanning du vill lära oss med denna liknelse. Bevara oss för girigheten som förstör vår själ. Hjälp oss att leva som pånyttfödda Guds barn tacksamma för nåden och förlåtelsen och glada över din frälsning. Det är vår sanna rikedom. Amen

Det viktigaste i våra liv är att vi är rika inför Gud. Det är att ha den rikedom som Gud ger: förlåtelse och frid, frälsning och liv. Det är skatter som Kristus vunnit till alla människor men alla vill inte ha denna rikedom. En syndare tar emot dessa skatter genom tron på Kristus. Det finns egentligen ingen motsättning mellan jordisk rikedom och den andliga rikedom som Gud ger för Kristi skull. Vad Jesus varnar oss för i dagens text är girigheten som driver oss att jaga efter pengar och ägodelar och hindrar oss från att ta emot rikedom som Gud ger. Jesus inbjuder oss idag att leva rika inför Gud.

Vid ett tillfälle ville någon att Jesus skulle döma i en arvstvist. Det var tydligen två bröder som var oense. Vi vet inte om den som kom till Jesus hade rätten på sin sida eller försökte få en större del av arvet än han var berättigad till. Vi vet inte om det var girighet som låg bakom hans begäran. Men ofta är det girighet som ligger bakom

arvstvister så Jesu varning är berättigad även om personen som frågade bara vänt sig till fel instans – för det hade han verkligen gjort. Jesus sa indignerat: "Människa, vem har satt mig till skiljedomare mellan er?" Hade personen vetat vem Jesus var och vilket uppdrag han fått av Fadern så skulle han inte vänt sig till Jesus med denna sak. De judiska rabbinerna var laglärare och de sysslade ofta med att avgöra rättstvister. Det hade varit rätt instans för denna begäran. Men Jesus hade kommit för att fullborda ett helt annat och högre uppdrag. Han hade kommit för att ge oss laglig rätt att ärva himmelriket.

Eftersom girighet ofta ligger bakom bråk om pengar så tog Jesus tillfället i akt att varna åhörarna och oss: "*Se till att ni aktar er för all slags girighet, för livet handlar inte om att ha överflöd på ägodelar.*" Det finns många slags girighet och vi ska akta oss för alla eftersom alla är dåliga. Girighet är en synd som vi alla har läggning för. Vi måste ständigt akta oss så att girigheten inte tar överhand i våra hjärtan.

Som motivering för denna vaksamhet kommer inte Jesus med något visdomsord likt "pengar är inte allt" eller något sådant. Han säger istället: *för livet handlar inte om att ha överflöd på ägodelar.* När Jesus talar om livet så talar han om det sanna livet som börjar med pånyttfödelsen. Gud har fött oss på nytt för att vi ska leva inför honom oberoende av om vi är rika eller fattiga. Rikedom eller fattigdom varken ger något till eller tar något från det liv som Gud ger. Det sanna livet beror på något helt annat än jordiska tillgångar, eller rättare sagt "någon helt annan". Jesus är vägen, sanningen och livet.

Jesus berättar en liknelse för att lära oss denna andliga sanning. Den handlar om en rik man som fick så god skörd att han rev sina gamla lador och byggde större för att samla all sin säd och allt sitt goda. Vår uppgift är att lära oss vad Jesus varnar för med denna liknelse. Det är inte rikedom i sig. Jesus klandrar inte alla rika. Någon kanske tänker: då måste det vara rikedom som man fått genom oärliga affärer eller bedrägeri, eller så varnar han oss för att bli riktiga snåljäpar som aldrig bjuder eller ger något. Nej, inget av detta stämmer heller, för vi möter i liknelsen en ärlig och skicklig bonde. Han hade inte blivit rik på andras bekostnad eller genom att vara snål mot sina arbetare, eller genom oärliga affärer. Han kunde sitt arbete och han förvaltade sina tillgångar så att de gav mer. Han tog kloka beslut för att ta rätt på det stora tillskottet. Jesus framställer en till det yttre präktig bonde för att sedan visa vad som fanns bakom den präktiga fasaden. Där fanns ett hjärta som var ödelagt av avgudadyrkan. Girigheten kallas ju avgudadyrkan på ett ställe i Bibeln.

Vi kan förnimma den andliga fattigdomen när vi hör den rike mannen tala. För det första märker vi en total avsaknad av tacksamhet till Gud för de goda gåvor han fått. Han är också självisk för han talar bara om sig och sitt. Själviskhet och girighet går ofta hand i hand: *Han frågade sig själv: Vad ska jag göra? Jag har ingen plats för*

mina skördar. Så här ska jag göra, tänkte han: Jag river mina lador och bygger större, och där samlar jag all min säd och allt mitt goda. Sedan ska jag säga till mig själv: Kära själ, du har samlat mycket gott för många år. Ta det nu lugnt. Ät, drick och var glad. Som sagt, hans planering för att ta hand om de stora skördarna kan ses som en klok förvaltning. Men Jesus visar att motivationen bakom var ond. Efter att ha byggt större så gratulerade mannen sig själv till att ha tillgångar för att leva ett långt liv helt ägnat åt att uppfylla sina egna önsknings och att använda allt för egen njutning. Många idag skulle väl kalla det livskvalitet.

När vi får inblick i den rike mannens ”kära själ” så ser vi bara andlig fattigdom. Där finns inte minsta spår av kärlek och tacksamhet till Gud som är alla goda gåvors givare. I denna själs ödemark finns bara ”vörndnad” för rikedom och alla fördelar och njutningar den ger. Och HERREN vet hur lockande bilden av smarta rika människor är också på Guds barn, för vi är alla syndare. Vi blir lätt avudsjuka när vi ser människor som har förstånd att skaffas sig rikedom och kunna njuta av den, köpa hus, bilar, båtar, resor och nöjen. Därför stannar han inte här utan Gud får i liknelsen säga hur pass smart den rike mannen är: *Gud sade till honom: Din dåre! I natt ska din själ avkrävas dig. Vem ska då få det du har samlat?*

Gud har sista ordet.

”Din dåre” sa han till den som trodde sig vara så smart.

”I natt” sa han till den rike som såg fram emot många år, ett långt liv, där han kunde ta det lugnt, äta, dricka och vara glad.

”Vem ska då få det du har samlat” sa han till den rike som samlat allt åt sig själv.

Gud säger att hans själ ska avkrävas honom. Att själen måste avkrävas honom innebär att den rike mannen aldrig frivilligt skulle lämna detta jordiska liv. Han var snärjd av rikedom. Han skulle aldrig frivilligt lämna det ”himmelrike” på jorden som han skapat åt sig själv. Bara tanken på att lämna sin rikedom och sitt behagliga liv injagar ångest hos alla som har samma livsinställning.

Jesus vill att vi ska lära oss en andlig sanning av liknelsen. Och vad vi ska lära oss säger han klart och tydligt med dessa ord: *Så går det för den som samlar skatter åt sig själv men inte är rik inför Gud.* ”En som samlar skatter åt sig själv” är en förkrossande beskrivning av den rike mannen och alla som har samma attityd. Allt han gjort var att samla åt sig själv. Hela hans liv hade han ägnat åt att samla mer och mer och trava det på hög. Allt som var värdefullt i hans ögon var de jordiska tillgångarna och den trygghet och det nöjde de kunde ge. Det tragiska var att han mitt i all sin rikedom inte hade den blekaste aning om hur fattig han var. Det fanns inte på kartan för honom. Han insåg inte att hans rikedom inte bidrog det minsta till det sanna livet. Istället hade rikedom invaggat honom i en avgudadyrkan av materiella ting som hindrat honom från den sanna rikedom.

Girighet är avgudadyrkan heter det på ett ställe. Det är detta som Jesus varnar för. Den rike mannen hade samlat åt sig själv i själviskt syfte. Hos honom fanns inte ett spår av kärlek till Gud men hög grad av kärlek till rikedomen. Och det är avgudadyrkan. Det är detta Jesus varnar för. Ordet: ”Så går det den som samlar skatter åt sig själv” träffar alltså inte vanligt sunt sparande. Kristna begår inte en synd om de har ett sparkonto som buffer för framtida utgifter. Det är inte det som det är fråga om.

Jesus avslutar beskrivningen av varje rik dåre med orden: ... *och inte är rik inför Gud*. Det grekiska ordet ”eis” som översätts ”till” eller ”inför” förekommer på många ställen där vi väntat ordet ”i”, och jag tror detta är ett sådant ställe. Stället kan lika gärna och kanske bättre översättas ”rik i Gud”. Då blir det mindre risk för missförstånd. ”Rik inför Gud” är lättare att missförstå. Någon kanske tänker: hur ska en människa som är rik här i världen också bli rik inför Gud? Ja, kanske genom att använda sin rikedom i kyrkans arbete, ge kollekt, bidra till nödhjälp osv. Om man använder sin rikedom för Guds och kyrkans sak då blir man rik inte bara i människors ögon utan också inför Gud. Det är absolut inte detta Jesus menar. Det handlar inte om att man ska tjäna Gud istället för sig själv med sin rikedom. Det handlar om något helt annat – inte vad vi gör och ger utan vad Gud gör och ger och vi tar emot.

Uttrycket ”rik i Gud” kan inte missförstås lika lätt. Att ha sin rikedom i Gud innebär att äga den himmelska skatt som Gud ger: förlåtelse för alla synder och frid med Gud, liv och frälsning. Det är skatter som Kristus vunnit åt alla människor. Vi syndare tar emot dessa skatter som vår egendom genom tron på Kristus. Jesus varnar oss idag för girigheten som driver oss att jaga efter pengar och egendom och hindrar oss från att komma till Jesus och ta emot de andliga skatter Gud ger för Kristi skull. Samtidigt är det en inbjudan till oss att leva rika inför Gud, eller i Gud. Den himmelska skatten finns färdig att ta emot helt gratis för fattig och för rik. Den som har funnit Kristus har funnit själva livet. Det är en rikedom som inte tas ifrån oss den dag detta liv är över. Amen.

Låt oss be!

Herre Jesus Kristus, bevara oss för girigheten som så lätt griper oss och förstör vår själ. Hjälp oss så att vi som första prioritet i våra liv söker Guds rike och hans rättfärdighet. Lär oss visa tacksamhet för alla goda gåvor Gud ger. Hjälp oss ta emot allt med tacksamhet och vara beredda att lämna allt den dag du kallar oss. Låt då dina heliga änglar föra oss till himlen så som de gjorde med Lasarus själ. Han var fattig men rik. Gör oss rika på samma sätt. Amen.